

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus Luontoympäristö

PL 8060
96101 Rovaniemi

**Lapin ELY-keskus, poikkeaminen luonnonsuojelulain lajisuojelun
rauhotusmääräyksistä, näytteiden kerääminen rauhoitetuista sammallajeista
vuosina 2025 ja 2026, Lapin alue**

ASIA

Lupahakemus rauhoitettujen sammalien näytteenottoon

HAKIJA Helmi elinympäristöjen kunnostaminen/ Lapin ELY-keskus
Anni Harjuntausta

VIREILLE Hakemus 8.4.2025

HAKEMUS

Hakija hakee luonnonsuojelulain 83 §:n mukaista lupaa luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettujen kasvilajien keräämiseen ja hallussapitoon liittyen Helmi elinympäristöjen kunnostaminen – hankkeeseen Lapin maakunnan alueella.

Lapin ELY-keskus aloittaa soiden ja lähteiden ennallistamisen suunnittelun vuonna 2025 ja ennallistamistoimenpiteitä toteutetaan vuonna 2026. Ennallistamiskohteiksi pyritään löytämään suotyypeiltään ja lajistoltaan arvokkaita kohteita. Potentiaalisten ennallistamiskohteiden löytämiseksi tehdään maastoinventointeja, joiden yhteydessä kerätään tietoa mm. soiden tyypeistä, ennallistamistarpeesta ja uhanalaisen lajiston esiintymisestä alueilla. Lajimääritysten varmistamiseksi ja dokumentoimiseksi Lapin ELY-keskus pyytää luonnonsuojelulain mukaista lupaa kerätä näytteitä seuraavista rauhoitetuista sammallajeista:

- lapinsirppisammal *Hamatocaulis lapponicus*
- kiiltosirppisammal *Hamatocaulis vernicosus*
- isonuijasammal *Meesia longiseta*

Maastotöitä tehdään Lapin maakunnan alueella yksityismailla, Natura- ja luonnonsuojelualueiden ulkopuolella.

Lupaa kerätä näytteitä rauhoitetuista sammallajeista haetaan Lapin ELY-keskuksen työntekijälle: Anni Harjuntausta. Lupaa haetaan kahden vuoden ajalle vuosille 2025 ja 2026.

Kustakin esiintymästä poimitaan riittävän iso näyte, joka ei kuitenkaan saa vaarantaa esiintymän elinvoimaisuutta. Tyypillinen näytteen koko on noin kymmenestä versosta (*Meesia longiseta*) kämmenenkokoiseen laikkuun (*Hamatocaulis vernicosus*). Havainnot hakemuksen kohteena olevista lajeista kirjataan Kotka-järjestelmään määritysten varmistuttua ja näytteet arkistoidaan Oulun kasvimuseoon.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU:

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myöntää haetun luvan. Luvassa tulee noudattaa seuraavia ehtoja:

1. Tätä lupa koskee seuraavia kasvilajeja: kiiltosirppisammal (*Hamatocaulis vernicosus*), lapinsirppisammal (*Hamatocaulis lapponicus*) ja isonuijasammal (*Meesia longiseta*). Lupaa saavat käyttää vain tämän päätöskohdan yläpuolella kohdassa hakemus luetellut henkilöt;
2. Näytteitä kerätessä, kuljettaessa ja säilytettäessä tämä lupa on pidettävä mukana ja näytettävä vaadittaessa;
3. Tämä lupa oikeuttaa mainittujen kasvien, niiden osien tai johdannaisten keruuseen vain lajinmääritysten myöhempää varmistamista ja tarkistamista varten;
4. Sammalnäytteen on oltava noin nyrkkiin mahtuva määrä kerättävää sammallajia esiintymän koosta riippuen. Niukasta esiintymästä näyte voi olla vain muutamia versoja. Keräyksellä ei saa vaarantaa lajin esiintymän elinvoimaisuutta näytteenottopaikalla ja otettava näytemäärä on suhteutettava aina myös esiintymän kokoon. Mikäli on epävarmaa, säilyykö esiintymä näytteen keräämisen jälkeen elinvoimaisena, ei näytettä kerätä;
5. Kertyvät näytteet tulee tallentaa tämän luvan kopion kanssa luonnontieteellisiin museoihin museon ohjeistusta noudattaen.
6. Hakijan on toimitettava Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Luontoympäristöyksikköön selvitys tämän luvan mukaisista toimista vuosittain kyseisen vuoden loppuun mennessä. Raportista tulee käydä ilmi mitä lajeja kerättiin, mistä ja kuinka paljon (koordinaatit metrin tarkkuudella). Raportista tulee käydä ilmi mihin museoon näytteet toimitettiin, sekä museoille toimitettujen näytteiden kotka-tunnisteet. Raportti voi olla esimerkiksi excel-muotoinen taulukko kotka-järjestelmästä tai laji.fi-järjestelmästä.

Kasvien keruulupa on voimassa Lapin maakunnan alueella 21.5.2025 - 31.12.2026.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 69 §, 74 §, 83 §

Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 6 § ja asetuksen liite 4

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 6 §, 8 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Perustelut

Sammalet, joita tämä lupa koskee ja jotka on lueteltu tässä luvassa ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n mom. 2 ja luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 6 §:n 4 liitteen mukaisesti rauhoitettuja kasvilajeja. Luonnonsuojelulain 74 §:n mukaan rauhoitettujen kasvien mm. kasvien tai niiden osien poimiminen, kerääminen ja irtileikkaaminen, juurineen ottaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n nojalla elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi myöntää luvan poiketa luonnonsuojelulain 74 §:n kasveja koskevista kielloista. Poikkeuksen myöntämisen edellytyksenä on, ettei poikkeus haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämistä tai sen saavuttamista. Luonnonsuojelulain 3 §:n mom. 4 määritelmän mukaan eliölajin suojelutaso on suotuisa, kun laji pystyy pitkällä aikavälillä säilymään elinvoimaisena luontaisissa elinympäristöissään.

Lajinmääritysten varmistaminen on tarkoituksenmukaista, kun kartoituksissa ja selvityksissä halutaan päästä laadukkaaseen lopputulokseen. Useat sammallajit ovat varmasti lajilleen määritettävissä vain mikroskopian perusteella, joten näytteen kerääminen on välttämätöntä. Sammaltöryhmän ohjeistus on, että direktiivilajien ja uhanalaisten lajien osalta havaintojen tulee aina perustua näytteisiin. Tallennetut havainnot ja näytteet palvelevat lajien levinneisyyden selvittämisessä. Tietoja käytetään lajien uhanalaisuusarvioinnissa, laji - ja luontotyyppien suojelun ja kunnostustoimien suunnittelussa sekä tutkimustarkoitukseen. Tarpeen mukaan määritykset pystytään näytteistä myös tarkistamaan myöhemmässä vaiheessa. Tämän luvan mukainen toiminta ei vaaranna rauhoitettujen kasvien suotuisaa suojelutasoa, koska esiintymien elinvoimaisuutta ei saa vaarantaa näytteenotolla, eikä epävarmassa tilanteessa näytettä kerätä. Esiintymien sijainnin ja tilan tunteminen on edellytys lajin suojelun turvaamiseksi.

LISÄTIETOJA PÄÄTÖKSESTÄ

Ylitarkastaja Merja Lipponen, puh. 0295 037 427

merja.lipponen@ely-keskus.fi

PÄÄTÖKSEN VOIMAAN TULO

ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. On perusteltua päästä tarvittaessa aloittamaan kartoitukset ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, sillä maastokausi Lapin maakunnassa on lyhyt ja valitusajan loppuun odottaminen vaarantaisi luotettavan esiintymätiedon saamisen, sillä näytteiden kerääminen on välttämätöntä mm. sammalien tunnistamiseksi. Täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua tyhjäksi, sillä näytteenkeruu lupaehtoja noudattaen ei vaaranna yhdenkään esiintymän elinvoimaisuutta. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt luontoympäristöyksikön ylitarkastaja Merja Lipponen ja ratkaissut Vesitalousyksikön päällikkö Arto Seppälä.

JAKELU JA MAKSUT

Maksu Luonnonsuojelua edistäviin tutkimuksiin ja opetustarkoituksiin myönnettävät poikkeusluvut ovat maksuttomia

Päätös Päätös hakijalle (sähköpostilla)

Tiedoksi Ympäristöministeriö (sähköpostilla)
Suomen ympäristökeskus (sähköpostilla)
Metsähallitus (sähköpostilla)
Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry (sähköpostilla)

PÄÄTÖKSEN YLEISTIEDOKSIANTO

Tämä päätös annetaan tiedoksi myös hallintolain 62 §:n mukaisella yleistiedoksiannolla.
Yleistiedoksianto koskeva ilmoitus julkaistaan Lapin ELY- keskuksen verkkosivulla: www.ely-keskus.fi/lappi/ → kuulutukset ja ilmoitukset.

LIITTEET Valitusosoitus

Tämä asiakirja LAPELY/1552/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/1552/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lipponen Merja 20.05.2025 15:37

Ratkaisija Seppälä Arto J 20.05.2025 16:56